

HERCEGHALOM KÖZSÉG KÖZMŰVELŐDÉSI KONCEPCIÓJA

2011.

TARTALOM

Bevezető	3. oldal
Herceghalom bemutatása	4. oldal
Helyi közművelődés rendszere	5. oldal
Rövid- és középtávú stratégia	11. oldal
Zárszó	16. oldal

BEVEZETŐ

Egy-egy település lakosságának közérzetét a gazdasági mutatók mellett az is jelentős mértékben meghatározza, hogy milyen a kulturális élet és a helyi művelődés színvonala. Mennyire fejlett és szervezett a helyi társadalom, és hogy a jövő tervezése milyen mértékben támaszkodik az elődök eredményeire, hagyományaira. A közművelődési tevékenység elsődleges feladata a kultúra egyetemes, nemzeti értékeinek közvetítése, ápolása, a helyi tudás megismertetése, gazdagítása.

Községünk közművelődési tevékenységének segítése, szervezésének és támogatásának egyik alapvető célja, hogy egyrészt megőrizzük, és mindennapi életünkbe beépítsük a község múltjának értékeit, hagyományait, másrészt a modern kor kihívásainak megfelelő új értékeket, hagyományokat teremtsünk. A másik alapvető cél a művelődési igények feltárása, életre keltése, és ezen keresztül a helyi közösségek ápolása, fejlesztése. Fontos, hogy minden korosztály, minden réteg megtalálja a saját igényeinek megfelelő művelődési formákat.

A koncepció a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. tv alapján készült el. A törvény biztosítja a közművelődés intézmény- és tevékenységrendszerének védelmét, lehetőséget ad arra, hogy civil szerveződések is feladatot vállaljanak a közművelődésben, szabályozza a közművelődés finanszírozási rendszerét. A 76.§ – jelenleg még – kimondja, hogy a helyi közművelődési tevékenység támogatása a települési önkormányzat kötelező feladata, meghatározza ennek a feladatellátásnak lehetséges formáit is. A törvény 77.§-a felhatalmazza a települési önkormányzatot, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a 76. §-ban felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

Herceghalom Község Önkormányzata a közművelődéshez való jog gyakorlását közérdeknek, a közművelődési tevékenységek támogatását közcélként tartja. A közművelődést olyan értékhordozó közösségi tevékenységnek tekinti, amely a lakosság életminőségét, életesélyét javíthatja, ezért kiemelten támogatja az ezt segítő intézményeket, szervezeteket.

E tanulmány feladata, hogy helyzetelemzést készítsen, felmérve a helyi lehetőségeket és igényeket. Ezeket és a közművelődési szakma törvényszerűségeit és tapasztalatait ismerve javaslatot tegyen a kulturális élet fejlesztésére, a minőségi szolgáltatások megőrzésére és továbbfejlesztésére.

Célja, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével – a helyi hagyományok, lehetőségek és sajátosságok alapján – javaslatot tegyen az önkormányzatnak a támogatandó közművelődési tevékenységek körére, azok ellátásának módjára, a finanszírozás módjára.

A közművelődési koncepció szakmai állásfoglalás. Célja a Képviselő-testület támogatása szakmai döntések előkészítésében. Nem tartalmaz kötelezően megvalósítandó feladatokat. A tanulmány a közművelődési élet fejlesztésére tett iránymutatás. A felsorolásokból történő választás, a prioritások megállapítása a Képviselő-testület jogköre és feladata.

A közművelődési koncepció egy tervezet, szakmai javaslat, mely alátámasztja a helyi közművelődési rendeletet. Ennek a rendeletnek kell megszabnia a közművelődés működési feltételeit, kereteit. S e két dokumentum alapján kell elkészülnie az éves munkatervnek, mely konkrét feladatokat határoz meg a célok elérése érdekében.

HERCEGHALOM BEMUTATÁSA

Herceghalom a főváros agglomerációjának nyugati kapujában fekvő település. Kiváló földrajzi elhelyezkedése mellett megfelelő közlekedési lehetőségei miatt (közúti- és vasúti közlekedés) dinamikus fejlődő, befogadó település. Bár Herceghalom területén már évszázadok óta megtalálhatók a civilizáció nyomai, a település „megszületése” a Herceghalmi Kísérleti Gazdaság és az Állattenyésztési Kutató Intézet alapításának köszönhető. 1990-ben került sor a közigazgatási önállóságra. 1962-ben Herceghalomnak 527, 1985-ben 1049, 2000-ben 1317, manapság a lakosság száma meghaladja a 2000 főt. A település nyugati területén nagy kiterjedésű lakóingatlan-fejlesztés eredményeként jött létre az exkluzív családi házas övezet, Móricz-liget. Községünk tehát igen fiatal, mélyen gyökerező hagyományok kialakulásához ennyi idő nem elegendő. A helyi kulturális életnek tehát egyik feladata kell, hogy legyen a települési arculat kialakítása, az identitástudat növelése, hagyományok alapítása.

Az ezredforduló környékén számos új üzem, vállalat jött létre, részben a privatizáció következtében, részben attól függetlenül. Ma is állami tulajdonban működő ÁKI mellett a településen több jelentős vállalkozás is működik, pl. a Tesco logisztikai központ, a Harsona Fólia-print Kft, a D.Kaiser Kft., a SiposPack Kft., Hungapig Kft.

Az utóbbi évtized legnagyobb helyi beruházásaként a privatizált HKG Rt. földterületein a Talentis Program keretein belül nagyberuházások megvalósítása kezdődött el, melynek nyomai mind jobban rányomják bélyegüket a település arculatára. A Talentis Csoport a „Magyar Szilícium Völgy” más néven „Tudásvölgy” projektjét a Zsámbéki–medence területén szeretné megvalósítani az elkövetkező húsz esztendő alatt, melynek központjával Herceghalom Községet említik. Községünk vállalkozásai szponzorként és megrendelőként is megjelenhetnek a kulturális piacon.

Demográfiai jellemzők

a) Születések, halálozások számának alakulása

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2008	41	8
2009	29	15
2010	31	18

b) Népesség kor szerinti megoszlása 2010-ben

Kor szerinti csoportosítás	0-3 éves	4-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19-62 éves	62 évtől
Férfi	66	67	94	41	621	121
Nő	61	44	98	40	617	146
Összesen	127	111	192	81	1238	267

Gyermek és fiatalok (0-18):	511 fő	25%
Munkaképes korú:	1238 fő	61%
Időskorú:	267 fő	14%
Összesen:	2016 fő	100%

Herceghalom Községben a nemzeti és etnikai kisebbség jelenléte nem számottevő. A 2010. évi választásokon 37 fő kezdeményezte kisebbségi önkormányzat megválasztását, így Herceghalomban Német Kisebbségi Önkormányzat működik, 4 fő képviselővel.

Infrastruktúra helyzete

Településünk az M 1-es autópálya és az 1. sz. főközlekedési út közé ékelődött, melyet érint a Budapest-Bécs vasúti fővonal is. Az elővárosi vasúti közlekedés egyik megállóhelye Herceghalom. A jelenlegi tervek szerint községünk vasútállomásának közelében kerülne megvalósításra térség közlekedését szolgáló P+R parkolási lehetőség. A kistérségi kerékpárúthoz kapcsolódva a tervek szerint ki kell alakítani a belső kerékpárút hálózatot.

Herceghalom Község teljes egészében csatornázott, gáz ellátása és elektromos energia ellátása biztosított. A községben általános iskola, óvoda és könyvtár működik.

A helyi védelem alá eső épületeket, szobrokat, képzőművészeti alkotásokat, településszerkezeti és –karakter, valamint természeti értékeket Herceghalom Község Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2009. (V.10.) rendelete a helyi települési értékek védelméről c. rendelet 1. és 2. számú melléklete tartalmazza. Ezen értékek közművelődési jelentőségét az esetleges turisztikai célpontként való megjelenés, valamint a közművelődési céllal történő hasznosítás lehetősége adja.

Egészségügy: A község háziorvosi, gyermekorvosi, fogorvosi, valamint védőnői ellátás biztosított.

Budaörsön, Bicskén és 2010 óta Biatorbágyon is működik szakorvosi rendelőintézet, ahol ellátják a herceghalmi betegeket is. A kultúra része az is, hogy a lakosság rendszeresen részt vesz a szűrővizsgálatokon, és a véradás terén is kimagasló és példaértékű a herceghalmi lakosság hozzáállása.

A HELYI KÖZMŰVELŐDÉS RENDSZERE

Herceghalomban közművelődési intézmény jelenleg nincs. A helyi közművelődés két alapvető helyszínen működik, a Kulturális Egyházi Központban és a Községi Könyvtárban (mely az iskolához tartozik szervezetenként, ezért részletesen ott tárgyaljuk).

Kulturális Egyházi Központ

Az épületet 2002. augusztus 20-án adták át, illetve szentelték fel. Befogadóképessége 200 fő. A megvalósítás költségeit önkormányzati és egyházi fedezet mellett a településen példaértékű adakozás biztosította. A községben működő cégek is tetemes összeggel járultak hozzá a költségekhez. A helyi katolikus közösség az ezredfordulóra „kinötte” a temetőben álló kápolnát. Szükségessé vált egy nagyobb befogadóképességű templom építése, ezt azonban az önkormányzat nem támogathatta. Ezért aztán az országban egyedülálló kezdeményezésként valósulhatott meg egy ökumenikus hitéleti építmény, amely egyben a helyi kulturális élet közösségi színtereként is működhetett. Meg kell jegyezni, hogy ez a párosítás a nyugati világban nem ismeretlen, számos példa van arra, hogy kisebb településeken a templomban helyi kulturális események megrendezésére kerül sor.

A többcélú épület már a kezdetektől konfliktusok forrása volt. Az egyház rossz néven vette az „oda nem illő” programok (pl. jóga) megtartását a templomtérben, míg a hívők a szakrális jelképeket hiányolták. Így az új közösségi színtér egyik fél igényeit sem tudja teljes mértékben kielégíteni.

Az utóbbi években nőtt a kulturális rendezvények és rendszeres művelődési formák száma, ezek kiszolgálása azonban a KEK-ban nem történhet magasabb színvonalon (színpad hiánya, nézőtér korlátozott lehetőségei, áthallás a helyiségek között, párhuzamos rendezvények nem tarthatók).

A KEK *infrastruktúrája* vizsgálatát – a kettős funkciónak megfelelően – két ágon kell megtenni:

1. A KEK kulturális részének technikai felszereltsége közepes színvonalúnak mondható. Számítógépek és internet elérés áll az érdeklődők rendelkezésére, TV készülék található a foglalkoztató részben. A közösségi színtér bútorzata megfelelő, állapota megfelelő. A hang- és világítástechnika elavult, nagyobb volumenű feladatok

ellátására alkalmatlan (pl. 4 mikrofon, egy 4 csatornás keverő és két kisteljesítményű berendezés áll rendelkezésre).

A KEK helyiségei:

- 1./ a templomtér, elzárható oltár résszel
 - 2./ közösségi helyiség két részből áll, mely fizikailag elválasztható (áthallás nem szüntethető meg)
 - 3./ sekrestye
 - 4./ iroda
 - 5./ teakonyha
 - 6./ tisztítószerek tárolására alkalmas raktárhelyiség
 - 4./ az emeleten az internetes helyiség
 - 5./ „Torony-galéria” a kiállítások megrendezésének helyszíne
2. A KEK egyházi tevékenységéhez szükséges berendezések és eszközök a céloknak megfelelnek. A közösség adományából templomi orgonát szereltek fel, amely szintén megfelelő minőségű. Az orgona alkalmas az Istentiszteleteken kívül orgonakoncertek megrendezésére is, erre egy esetben már volt is példa amióta a hangszer rendelkezésre áll.

Személyi feltételek:

A szervezési és üzemeltetési feladatok ellátására az önkormányzat két főt alkalmaz, 1 fő közművelődési koordinátort (kreatív játszóház vezetői végzettségű) és 1 fő kisegítőt. Szakirányú végzettséggel rendelkező alkalmazott nincs.

Finanszírozás:

A KEK fenntartásának (közüzemi díjak, karbantartás, eszközbeszerzések stb.) kiadásai az önkormányzat költségvetését terhelik. A kulturális és közművelődési programok finanszírozása költségvetési tétel, mértéke a Képviselő-testület döntése alapján kerül meghatározásra. Erre a tevékenységre az önkormányzat 2011-ben 10 643 000 Ft-ot áldoz (üzemeltetés 6 630 000 Ft, programok 4 013 000 Ft).

Programok:

A KEK ad lehetőséget szakkörök, tanfolyamok, társasági összejövetelek, klubfoglalkozások, ünnepek stb. megrendezéséhez. Több alkalommal veszik igénybe a településen működő cégek, rendezvényeik, továbbképzéseik megtartására. Főként az utóbbi időben, a templomtérben prózai és zenés előadóestek megtartására is sor került. Egyre élénkebben veszünk részt kistérségi fesztivál keretei között működő programok szervezésében. Ebben a teremben rendezi meg az önkormányzat a nemzeti ünnepi programokat és jeles napokhoz kötődő eseményeket (március 15., augusztus 20. Pedagógusok köszöntése, Semmelweis nap, Köztisztviselők napja), illetve a falugyűlést is. Pozitív tény, hogy politikai rendezvényeket ebben az épületben nem rendeznek. A nagyobb rendezvények (gyermeknap, majális, bál) vagy szabadtéren, vagy a tornacsarnokban kerülnek megszervezésre.

A KEK-ben tartják összejöveteleiket a helyi civil szervezetek, melyek többsége ide van bejelentve. A testületi határozat szerint ezért a civil szervezetek nem tartoznak díjfizetési kötelezettséggel, viszont a település rendezvényein önkéntesként vannak jelen mind a szervezési, mind a megvalósítási fázisban.

Egyes kulturális események tartására helyszín lehet még a Nimród panzió, amely magánkézben van. Az idősek karácsonya rendezvényét tartja itt az önkormányzat. Ez a létesítmény rendelkezik konyhával, színpaddal és ebédlővel, amely nagy befogadó képességű. Ebben az épületben tartják minden évben a tüdőszűrést is.

A KEK tevékenységének bemutatására néhány adat az elmúlt három év közművelődési statisztikájából:

Közművelődési tevékenység típusa	2008			2009			2010		
	közös- ségek száma	résztve- vők száma	alkalma k száma	közös- ségek száma	résztve- vők száma	alkalma k száma	közös- ségek száma	résztve- vők száma	alkalmak száma
Művészeti csoportok: kórus, énekkar	1	25	80	1	25	80	1	25	80
Klubok, körök: nyugdíjas klub, ifjúsági, gyermek, családi	4	265	97	4	265	97	4	265	97
Tanfolyamok: nyelvtanfolyam, egyéb tanfolyam	3	20	5	2	15	3	-	-	-
Ismeretterjesztés: konferencia, tanácskozás	-	350	6	-	450	5	-	400	5
Kiállítások: képző- és iparművészeti, fotó, egyéb	-	1020	8	-	2040	14	-	2520	17
Művészeti események: előadó- művészeti és egyéb, film- és videófilm- vetítések	-	1620	7	-	650	3	-	840	4
Szórakoztató rendezvények: előadó-művészeti és műsoros, táncos	-	2050	7	-	3300	8	-	3300	7
Közösségi rendezvények: társadalmi rendezvény, ünnep, játsház, kirándulás, kézműves és egyéb vásár	-	7790	43	-	3600	24	-	3750	28
Szolgáltatások: tanácsadás, információ- szolgáltatás, rendezvényszervezé s, tanulmányutak, delegációk fogadása, közös programok előkészítése	-	495	18	-	295	14	-	295	14

Összefoglalva megállapítható, hogy a KEK betöltheti a település közművelődési színterének szerepét, de félő, hogy – amennyiben sor kerül a közművelődési szolgáltatások körének bővítésére - hamar „kinövi” a település az épületet (egyszerre csak egy program tartható itt). A forrásteremtést nehezíti, hogy a KEK nem önálló (vagy részben önálló) intézmény. Az intézmény infrastruktúrája nem ideális a közművelődési tevékenység ellátásához. Általában jellemző, hogy működő közösségeink, mivel nem rendelkeznek a KEK-ben állandó helyiséggel, azt nem tartják magukénak, nem érzik otthonuknak.

Herceghalomi Általános Iskola, Óvoda és Községi Könyvtár

Iskola

A Herceghalomi Általános Iskola kb. 100 éves múltra tekint vissza. Kezdetben egy nagyméretű teremből és a tanítói lakásból állt. 1927-től volt Szapori István az iskola vezetője, aki feleségével együtt a település meghatározó személyiségei voltak évtizedeken keresztül. Több lépcsős bővítés után 2009-ben nyerte el mai formáját az intézmény. A szervezet közös vezetés alatt álló három „tagintézményből” áll (iskola, óvoda és könyvtár). Az elmúlt húsz évben többször is volt igazgató váltás. Az iskola jelenlegi igazgatója a 2009-2010-es tanévtől vezeti az intézményt. Az iskola régre visszanyúló hagyományokkal rendelkezik, melyet az eddigi vezetők tiszteletben tartottak, így évről évre megrendezésre kerül a „Kukorica-bál”, az „Iskolai Farsangi Bál”, valamint többféle tanulmányi verseny és sportesemény, pl. a Kihívás napja, vagy az 1848 m-es futás március 15-e tiszteletére. A tantestület és a szülői közösség folyamatosan új hagyományok teremtésére is törekszik, olyan rendezvények formájában, amelyek kinyitja az iskolát, bekapcsolja a település többi lakóját is (pl. Márton napi felvonulás). Az iskolában alsó tagozaton iskolaotthonos oktatás folyik, amely a gyerekek egész napos elhelyezésén és a hatékony oktatási – nevelési formán túl kiemelt lehetőségeket ad a közösségépítésre, a csoportban való együttműködésre is. Felső tagozaton a matematika és 2011-12-es tanévtől a német nyelv oktatása csoportbontásban történik. Alsó tagozaton szakköri formában, 4. osztálytól fakultatív formában lehetőség van angol nyelv tanulására is. Különórák keretében zenét is tanulhatnak az érdeklődő gyerekek. Gitár-, zongora-, furulya és fuvola oktatására van lehetőség, de az iskola vezetése bővíteni kívánja a kínálatot. A következő tanévben egy uniós forrásnak köszönhetően néptánc oktatás is lesz.

A fiatalság tevékenyen kiveszi részét a hagyományos „szemétszüret” és az „Irtó jó nap” elnevezésű parlagnyí szedési akciókban. Az elmúlt években, a tantervben és a munkatervben mind hangsúlyosabban jelent az egészséges életmódra, a környezet tudatosságra, a fenntartható életmódra való nevelés. Az iskola udvarán található díszkert rendben tartása, valamint a veteményes kert gondozása is a tanulók feladata. Az iskola komposztáló ládát is működtet. 2011-ben az iskola „Ökoiskola” címet szerzett ezzel a koncepcióval.

Az iskola épülete 1999-ben bővült a tornacsarnokkal. Ez lehetővé tette az iskolai és községi sportélet fellendülését. Hétköznap délutánonként iskolai és vállalkozói szervezésben a gyermekeknek vannak különböző sportfoglalkozások (tömegsport, kosárlabda, fitness), valamint lehetőség van különböző sporttevékenységekre kedvező kondícióval kibérelni a csarnokot (teremfoci, tollaslabda). Az elmúlt évben a kereslet bővülése miatt ilyen formában sportfoglalkozásokat szerveznek a napközis teremben (köredzés, jóga) és az óvoda tornatermében is (hipp-hopp).

Az tanulók tanulmányi eredményei megfelelőnek mondhatók, az országos kompetenciaméréseken kiemelkedően teljesítenek gyermekeink. Minden évben számos tanulónak sikerül tanulmányait gimnáziumban, vagy más középiskolában folytatni. Az utóbbi években csökken az osztályokban a majorságokból bejáró gyermekek aránya, mely korábban sok probléma és feszültség alapja volt.

Az iskolában 19 pedagógus dolgozik. Bérköltségüket az önkormányzat biztosítja, az intézmény dologi kiadásaival együtt. A munkatársakhoz tartozik még 2 fő titkárság és a takarító személyzet, mely 4 főből áll.

Óvoda

Herceghalom lakosságának rohamos növekedésével párhuzamosan több lépcsőben bővült az óvoda épülete is.

A községben 1979-ben adták át az ÁKI területén felépült tanácsi óvodát 50 férőhellyel, mely 1991-től önkormányzati tulajdon (már az 50-es évektől működött a településen a gazdaság fenntartásában óvoda és bölcsőde). Jelenleg (2011-2012) 5 óvodai csoport működik az intézményben, összesen 125 gyermek elhelyezése lehetséges.

Az óvodában 10 óvodapedagógus, 5 dajka dolgozik, akiknek munkáját 1 fő konyhai kisegítő és egy fő támogatja.

Az új létesítményben logopédiai helyiség és tornaterem is helyet kapott.

A technikai felszereltség megfelelő. Játékok bőven állnak rendelkezésre a foglalkoztatókban úgy, mint az udvaron. A gyermekek rendszeresen kirándulnak, ismereteik koruknak megfelelően gyarapodnak.

A Községi Könyvtár

A 2002-ben készült Közművelődési Konceptióban már szerepel a községi könyvtár felépítésének terve. Ebben az időben még nem állt megfelelő méretű tér az iskolai könyvtár és a községi könyvtár megvalósításához. Az előirányzat szerint az iskola bővítése során tervezte az akkori vezetés megoldani ezt a problémát.

A 2006-2010-ig terjedő ciklusban megvalósult az iskola bővítése melegítőkonyhával és étkezővel, valamint e munka során épült fel az új könyvtár is. A könyvtárral alapjául, a korábban Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házában működő könyvtárat közel 30 000 kötetnyi könyve szolgált, melyet az SZFMH Herceghalomnak adományozott. A könyvtárral ma kb. 24 000 kötet.

Az új létesítmény szervezetiileg az iskolához tartozik, az ott dolgozókat (1 fő teljes állású és 1 fő részmunkaidős) az iskola alkalmazza. A tervezők és a kivitelezők, valamint a belső építész munkáját dicséri a megvalósult új könyvtár, mely minden tekintetben kiváló minősítést kaphat. Technikai felszereltsége folyamatosan fejlesztés alatt áll, az anyagi lehetőségek függvényében. Ezen fejlesztések a programok kiszolgálása érdekében szükségesek (árnyékoló, vetítővászon, projektor, további két számítógép, hangtechnika). Az új könyvtár kulturális programoknak is helyt ad. Előadóestek, kiállítások, író-olvasó találkozók, zenés programok rendezése már megszokott. A könyvtárba bejelentkezett olvasók száma növekszik. A gyerekek nem csak az iskolai könyvtári órák alkalmával, a tanítás után is szívesen időznek a könyvtárban.

Az önkormányzat költségvetése csak szűkös lehetőséget biztosít a könyvtárral frissítésére. A dologi kiadásokra fordított összeg 2010-ben 1 100 000 Ft, míg 2011-ben csak 478 000 Ft. A csökkenés veszélyezteti a könyvtárral értéken-tartását, a folyóirat olvasó működtetését, valamint nem biztosítja a könyvtárban folyó közművelődési programok fedezetét sem.

A könyvtár iskolakönyvtári és községi könyvtári feladatokat lát el, az ott megrendezésre kerülő programok azonban mindenképpen a község lakosságát célozzák meg.

2011-ben a földszinten egy kávézó megnyitását tervezi a Képviselő-testület.

Az egyházak jelenléte Herceghalomban

Herceghalomban három felekezet tart rendszeresen Szent misét, istentiszteletet: katolikus, református és evangélikus. Szervezetiileg a Biai Katolikus Plébániához, a Torbágyi Református Egyházközséghez és a Budaörsi Evangélikus Egyházközséghez tartozunk. Saját lelkipásztorunk, papunk nincs. Mindhárom gyülekezet a KEK-et használja Istentiszteletek céljára, éppen ezért ez az épület ezekben a frekvenciált időpontokban (szombat délután és este) más célra nem vehető igénybe. Mindhárom közösség stabil, de nem túl nagy létszámú hívőből áll (rendszeresen templomba jár Herceghalomban: katolikus 40-50 fő, református 15-20 fő, evangélikus 5 fő). Tanítási időben délutánonként a felekezetek hitoktatást biztosítanak a gyerekeknek. A katolikus közösség rendszeresen szervez a hitélethez kötődő helyszínekre, programokra kirándulásokat.

Az egyházak fontos szerepet tölthetnek be a helyi közösségek megerősítésében, az egymásra-figyelés hangsúlyozásában. Érdemes volna kihasználni azt az előnyt, hogy a hitélet és a kulturális élet közös térben zajlik, és szorosabb együttműködéssel közös programok szerveződhetnek. Számos hitközségben szerveznek az egyházak különböző ismeretterjesztő csoportokat, gyerekprogramokat, táborokat, kiállításokat. Erre – a szervezés helyi támogatásával – ösztönözni lehetne a nálunk működő felekezeteket is.

A kisebbségek jelenléte Herceghalomban

1998 óta működik Német Kisebbségi Önkormányzat Herceghalomban. 2010-ben 37 fő kezdeményezésére német kisebbségi önkormányzat is alakult 4 fő képviselővel. A NKÖ éves munkaterv szerint működik, fő feladatuk mehrstetteni testvérkapcsolat ápolása. Egyéb tevékenységük egy-két települési szintű rendezvényhez köthető (adventi gyertyagyújtás, ingyenes német nyelvtanfolyam felnőtteknek). A településen élénk kisebbségi élet, a német kisebbség kultúrájának ápolása, megismertetése gyakorlatilag nem folyik.

Herceghalomban egyéb etnikai kisebbség nincs a helyben lakók körében.

Civil szervezetek Herceghalomban

- Labdarózsa Kórus Egyesület
- Mosolysziget Családosok Egyesülete
- Helyiek Herceghalomért Egyesület
- Herceghalom Kultúrájáért Közhasznú Egyesület
- Herceghalmi Sport és Szabadidős Egyesület
- Biatorbágy és Környéke Mozgáskorlátozottak Egyesülete
- Herceghalom Gyermekéért Alapítvány
- Közművelődési feladatot ellátó, jogi státusz nélküli csoportok (Ifjúsági klub, Baba-mama klub, Nyugdíjas klub)

Labdarózsa Kórus Egyesület

Az 1994 óta működő közösség 2004. óta hivatalosan bejegyzett civil szervezet. A közös éneklésen túl évi rendszerességgel szervezik meg a kistérségi Kórustalálkozót. Aktív résztvevői a községi rendezvényeknek fellépőként, valamint rendszeresen működtetnek büfét ezeken az alkalmakon.

Mosolysziget Családosok Egyesülete:

A 2003-ban alakult egyesület célja, hogy a helyi családokat, egymást segítő közösséggé formálja, életminőségüket javítsa, ezért szerveznek kulturális, ismeretterjesztő és szabadidő programokat. A szervezet aktív részese a Gyereknapi, a Mikulás ünnepség és az Adventi vásár megvalósításának – melyeknek kezdeményezője volt -, az egyesületi tagok részére rendszeresen szervez kirándulásokat. Adománygyűjtési és osztási akciók irányítója. 2006 óta a Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagszervezete.

Helyiek Herceghalomért Egyesület (HEHE):

A szervezet 2004-ben alakult, az alapszabályukban a következő célt fogalmazták meg: „Az Egyesület, elsősorban a herceghalmi lakosok önszervezése útján a helyi környezet fejlesztése és védelme, a település organikus fejlesztése, a lakosság egészségtudatának fejlesztése, az ezzel kapcsolatos ismeretek terjesztése, a község lakóinak egészséges életmódra való ösztönzése, az egészség megőrzése, szabadidős, kulturális és sport tevékenységek, rendezvények szervezése.”¹

Tevékenységüket elsősorban Móricz-liget területén gyakorolják, ahol évente rendszeres faültetést és szemétszedést szerveznek, valamint aktív alakítói az ottani játszótér és környéke fejlesztésének.

Herceghalmi Kultúrájáért Közhasznú Egyesület (HEKKE):

¹ Helyiek Herceghalomért Alapszabály

A 2009-ben alakult egyesület célja a helyi kulturális és közművelődési tevékenységek megszervezése, meglévő tevékenységek segítése, közösségi szinterek bővítése és az ifjúsági tevékenység támogatása. A szervezet önkéntesei részt vesznek a helyi rendezvények szervezésében és lebonyolításában, önálló programokat is szerveznek (pl. Fotó klub, Egészség klub, Magtárogató)

Herceghalmi Sport és Szabadidő Egyesület:

A sportélet támogatására szerveződött csoport labdarúgás, tollaslabda, és asztalitenisz foglalkozásokat szervez, rendszeresen részt vesznek gyalogos és kerékpáros túrákon. Helyi rendezvényeinket sportfeladatokkal színesítik.

Biatorbágy és Környéke Mozgáskorlátozottak Egyesülete:

Az egyesület célja a mozgásfogyatékos (mozgássérült, mozgáskárosodott) emberek rehabilitációjának, önálló életvitelük, emberi és állampolgári jogaik érvényesülésének elősegítése, érdekeik érvényesítése, védelme, képviselete, életminőségük javítása az egyéni erőfeszítések összefogásával, és a társadalmi környezet tevőleges anyagi és erkölcsi támogatásával. A helyi tagszervezet 10 éve alakult, rendszeres összejöveteleiken életviteli előadásokat, gyógytornás és gyógyfürdő-látogatásokat szerveznek.

Herceghalom Gyermekéiért Alapítvány:

Az alapítvány évék óta jelentős anyagi eszközökkel támogatja a településen élő gyermekeket és fiatalokat. Egyéni és csoportos pályázatokat is fogadnak, mellyel nagymértékben hozzájárulnak az iskola és az óvoda közművelődési tevékenységéhez. Évi rendszerességgel rendeznek támogatóik számára bált, mely jó alkalom az ismerkedésre is.

Ifjúsági klub:

Alkalmi jelleggel működő csoport, akik a sportpályán vagy a Sportcsarnokban találkoznak. Rendszeresen szerveznek közös kirándulásokat. A klub fiataljai részt vállalnak a rendezvények megvalósításában, és a településen a lakosságot (főként az idősebbeket) segítő munkákat látnak el.

Baba-mama klub:

Heti rendszerességgel, jellegéből adódóan változó összetétellel működő önszerveződő klub. Találkozásaiuk fő szerepet a játék és a kicsik foglalkoztatása kapja. A községi rendezvényekbe is bekapcsolódnak, ott a legkisebbek foglalkoztatását biztosítják.

Nyugdíjas klub:

Havi rendszerességgel működő közösség. Találkozóikon időseket érintő témákban szerveznek előadásokat, valamint évente kétszer kirándulást.

Civil szervezetek finanszírozása: A szervezetek a működésükhöz szükséges bevételeiket a tagok befizetéseiből (egyesületi tagsági díj), szponzorok támogatásából, pályázati forrásokból és a SZJA 1 %-os befizetéseiből nyerik. Évente egy alkalommal lehetőségük van programtámogatásra pályázni az önkormányzathoz is a 3/2007 (II. 10.) közművelődési rendeletben meghatározott módon. A civil szervezetek működési támogatásra szintén pályázatot nyújthatnak be az önkormányzathoz.

Helyi kiadványok írott és elektronikus sajtó Herceghalomban

- Herceghalom történelmét illetve történetét jól összefoglalja a 2000-ben megjelent Góg Mátyásné: Herceghalom monográfiája c. könyv. A szerző Sándor Mórircz korától (sőt az azt megelőző régmúltról is ír) 2000-ig foglalta össze településünk történetét. Herceghalom megismeréséhez alapműként szolgál.

- 1998-tól napjainkig már a XIII évfolyam megjelenetésénél tart Herceghalom ingyenes önkormányzati havilapja a Herceghalomi Hírmondó. Az újságban megjelennek az önkormányzati hírek, a település intézményeinek hírei, továbbá közérdekű hirdetések, közlemények. A lapot az önkormányzat finanszírozza.
- Herceghalom hivatalos hálózati portálja a www.herceghalom.hu honlap. Az elmúlt évtizedekben jelentősen megnövekedett az internethasználók száma, a marketing eszközök közül ma az egyik leghatékonyabb ez a forma. Az önkormányzat honlapjának megújítása, új honlap kialakítása most folyik.
- A településen magánkezdemenyezés eredményeként civil honlap is működik, a www.hhalom.hu. Ennek feladata illetve célja a közérdekű információk áramoltatása, érdekességek, különleges események közzététele.
- A településen működő civil szervezetek közül a HEHE és a Mosolysziget egyesület működtet saját honlapot, ahol a szervezetet érintő információkat érhetik el az érdeklődők.
- A környező településekről is olvashatnak információkat a lakók a Horizont c. ingyenes régiós magazinban.

RÖVID ÉS KÖZÉPTÁVÚ STRATÉGIA

A Kulturális Konceptió célja, hogy a jelenlegi állapotból kiindulva, meghatározza a település rövid- és középtávú feladatait, annak formáit, a stratégiai célokat, valamint a finanszírozást. Egyben a rövid- és középtávú feladatok figyelembe vételével utalást tegyen a hosszú távú célokra is. A konceptió kiemelten foglalkozik a közművelődési intézmény épületeinek fejlesztési stratégiáival.

Alapelvek

A kultúra gyakorlásához való állampolgári jog biztosítása évszázadok alatt kialakult állami felelősség, a helyi önkormányzat feladata.

Herceghalom Község Önkormányzata eddig is feladatának tartotta a helyi kultúra támogatását, azonban a finanszírozás tekintetében azon túl, hogy a költségvetés biztosította lehetőségeket vette alapul, nagyobb összegeket nem áldozott még kiemelt rendezvények finanszírozására sem.

Az Önkormányzat 3/2007 (II. 10.) számon rendeletet alkotott a helyi közművelődési feladatok ellátásáról. A rendelet utolsó módosítására 2009-ben került sor.

Ez a rendelet célként határozza meg, hogy „keretet adjon egy rendszeres, tudatos közösségépítő művelődési tevékenységnek, amely figyelembe veszi a település sajátosságait, a helyi lakosság igényeit. Meghatározza a település közművelődési feladatait, a fejlesztések irányát.”²

A rendelet leírja a tevékenység alapelveit, feladatait, közösségi ünnepeinket és azok finanszírozását, a civil szervezetekkel történő együttműködés feltételrendszerét. Kiterjed a díjmentes és díjköteles szolgáltatásokra és az együttműködő partnerek meghatározására. A rendeletben az önkormányzat Közművelődési díj adományozására nyit lehetőséget.

Elsődleges feladat a közművelődési rendelet átgondolása, az abban foglaltak körültekintő betartása. A 4. § -ban meghatározott feladatok nagy része nem vagy nem teljes egészében valósul meg településünkön. Közművelődésünkben nincsenek jellemzően jelen a tanfolyamok, szakkörök, egyéb életminőséget javító művelődési formák (a meglévő csoportok nagy részét vállalkozások működtetik), a civil szervezetek szakmai információkkal való segítése nem teljes körű (pl. pályázati források figyelése, képzések, továbbképzések ajánlata), kis mértékben valósul csak meg a német nemzetiségi kultúra megismertetése és ápolása, a gyermek és ifjúsági programoknál háttérbe szorul a „személyiségépítés”.

Megfontolásra érdemes a rendelet 14. és 15. §-a, melyek a díjmentes és díjköteles szolgáltatásokról szólnak. A 14. § szerint „díjmentesek az önkormányzat által nyújtott közművelődési szolgáltatások”, és mivel a KEK nem önálló intézmény, ezért minden a KEK-en keresztül szervezett program díjmentes kell legyen, a rendelet szerint. Ez a forma ma már nem indokolt, újragondolandó. Ugyanakkor a nem önkormányzati, nem a KEK által szervezett programok díjszabását az önkormányzat nem tudja megszabni.

Amennyiben a közművelődési konceptió középtávú céljai megvalósulnak, szükségessé válik a közművelődési rendelet módosítása.

GYELV elemzés

A helyi kulturális szokások feltérképezése érdekében kérdőívet szerkesztettem, melyet a júniusi Herceghalomi Hírmondóban osztottunk szét a lakosság között. Kiábrándító tény, hogy a 800 db kérdőívből 7 db érkezett vissza hozzám. Mivel ez nem tekinthető reprezentatív mintának, következtetések levonására sem alkalmas.

A következő körben a jelenlegi állapotok és az elvárások felmérése érdekében egyeztetésre hívtam a helyi formális és nem formális civil szervezetek képviselőit. Több időpontban – az igényekhez alkalmazkodva – tartottam megbeszéléseket, melyeken a Helyiek Herceghalomért Egyesület, a Herceghalomi Sport és Szabadidő Egyesület és a

² Herceghalom Község Önkormányzata Képviselő-Testületének többször módosított 3/2007. (II.10.) sz. rendelete a közművelődésről 2.§

Labdarózsa Kórus Egyesület kivételével minden szervezettel sikerült találkoznom (beleértve a nem formális szervezeteket is). Az elemzés strukturált beszélgetések formájában zajlott, melynek összefoglalása az alábbiakban olvasható. A találkozókön számtalan olyan konkrét elképzelés hangzott el, melyek ugyan a közművelődési koncepcióba nem férnek be, de mivel megfontolásra érdemesek, és a jövőbeni munkát nagyban segíthetik, azokat egy mellékletben összefoglalom.

Gyengeségek:

- érdektelenség, alacsony részvétel
- nem megfelelő közösségi terek, nincs kultúrház
- információ áramlás hiánya
- sznobság (egy falusi rendezvény csak alacsony színvonalú lehet)
- közéleti szereplők, tanárok nem vesznek részt a programokon (példamutatás)
- kevés önkéntes, animátor
- gyerekek elhelyezése nem megoldott a felnőtteknek szóló programok alatt
- korosztályok és rétegek kimaradnak a programokból
- rendszeres művelődési formák nem működnek

Erősségek

- személyes, bensőséges jellegű programok (a néző nem kívülálló)
- kisközösség védelme
- hagyományos rendezvények fejlődése (gyereknap)
- egyre bővülő programkínálat (koncertek, előadó estek, jégpálya)
- emelkedő színvonal
- lelkes civilek, vezéregyenységek, akik mozgatják az eseményeket
- nem kell utazni
- szponzorok

Lehetőségek

- faluház építése
- kultúrafinanszírozás megteremtése
- családbarát rendezvények (gyermekfelügyelet megoldása)
- nyitás a különböző társadalmi és generációs csoportok felé, civil együttműködések erősítése
- közösségépítés szerepének hangsúlyozása
- kistérségi programok bővítése
- herceghalmi etikett megfogalmazása, befogadás segítése
- iskola és közművelődési intézmény szoros együttműködése
- egyházak bevonása
- hagyományápolás, népi szokások felelevenítése (nem csak iskolai szinten)
- információáramlás javítása, propaganda
- együttműködés helyi vállalkozásokkal

Veszélyek

- TV, internet elszívó hatása
- információhiány
- régi rossz beidegződések bemerevedése
- főváros közelsége (elszívó hatás)
- közösségek kizárják az újakat
- forráshiány

Célok, kiemelt feladatok

A közművelődési koncepcióban olyan célokat szerepeltetünk, melyet egyrészt a megkérdezettek javaslatai alapján állítottunk össze, másrészt közművelődési szakmai szempontok figyelembevételével kerültek felszínre. A megvalósítási javaslatok rövid-, közép-, vagy hosszú távú elképzeléseinél figyelembe vettük a település pénzügyi lehetőségeit.

Rövid távú célok (1-2 év):

- A legfontosabb és legalapvetőbb feladat Herceghalom Község lakosságának közösséggé formálása, **közösségfejlesztő tevékenység** megvalósítás. Ennek egyik eszköze a helyi önszerveződő közösségek támogatása, új művelődési formák (klubok, körök) működtetése. Ezen művelődő közösségek az általuk végzett tevékenységen túl fontos szerepet játszanak az emberi kapcsolatok ápolásában, az ismerkedésben, az új lakók befogadásában. Különböző korosztályoknak szóló klubok, körök működése elősegíti a látogatói kör bővítését, az intézménybe szokott látogatók szívesebben látogatják a rendezvényeket is.

Néhány példa a lehetőségek közül:

Gyermekprogramok működtetése: rendszeresen működő kompetenciafejlesztő, tehetséggondozó művelődési formák meghonosítása a különböző korosztályok számára. Pl.: baba-mama klub programjainak kiegészítéseként anyanyelvi, zenei, mozgásfejlesztő foglalkozások, óvodások és iskolások számára készségfejlesztő, személyiségfejlesztő foglalkozások.

Ifjúsági programok: rendszeresen működő, igényes kikapcsolódást támogató programok szervezése. Pl.: zenei klubok, fantasy-klub. Önismereti, személyiségfejlesztő foglalkozások (pl. önismereti pszichodráma). A most működő ifjúsági klub kiegészítéseként, más, ebbe a korosztályba csoportok bevonásával állandó ifjúsági klub kialakítása.

Fiatal felnőtteknek szóló programok: ez a korcsoport az egyik legnehezebben bevonható, ugyanakkor leginkább veszélyezteteti az elmagányosodás problémája (iskolai közösségekből kikerült, felnőtt kapcsolatok kiépítése előtt áll). Számukra szervezhető pl.: karaoke, póker-klub.

- A primer közösségi színterekből **közművelődési intézmény** létrehozása. Ma Herceghalomban a Községi Könyvtár és a KEK működik primer közösségi szintérenként, programjaik kiegészítik egymást, az épületek más-más funkciókat, más-más típusú programokat tudnak befogadni. Célszerű volna a két „épületből” egy közművelődési intézményt alapítani.
- Szükséges a **kultúra finanszírozásának átalakítása**, az önkormányzati támogatási rendszer átgondolása. Javasolom, hogy a közművelődési tevékenység önálló költségvetési tételként jelenjen meg az önkormányzat költségvetésében. A támogatás mértéke a közművelődési intézmény éves munkaterve alapján kerüljön meghatározásra. Megfelelő mértékű finanszírozás nélkül nem lehetséges a kínálat bővítése, a színvonal emelése, szélesebb közönség bevonása. Fontos feladat meghatározni, hogy a gyerekek szabadidős tevékenységei közül a szakkörök, klubok szervezését melyik intézmény feladatának tekinti az önkormányzat: Az iskola vagy a közművelődési intézmény köteles-e ezeket a feladatokat ellátni. Ennek a döntésnek a tükrében kell az erre a tevékenységre jutó támogatást a megfelelő intézmény költségvetésébe beépíteni. A magasabb színvonalú programok több embert vonzanak be, jó hírért viszik az intézménynek, ettől várható a résztvevők számának növekedése.
- Rendezvényeken neves előadók, **magasabb színvonalú programok** biztosítsa. Ez a programok költségvetésének jelentős növekedését fogja hozni, de várhatóan növekedik a programlátogatók száma (környező településekről is átjönnek).
- Fel kell támi és formalizálni kell a településen folyó szervezetek, intézmények és vállalkozások **együttműködésének** lehetőségeit. Fontos felmérni, hogy milyen közös érdekeink vannak a legnagyobb beruházókkal – Talentis csoport, Abacus, Tesco -, és ki kell alakítani a mindkét fél számára előnyös együttműködéseket. Ezek az együttműködések javíthatnak az anyagi kondíciókon, növelhetik a programokat látogatók számát, új kommunikációs csatornákat nyithatnak meg. A civilek bevonása által egyre többen bekerülhetnek az önkéntesek közé, megélve azt, milyen, ha az ember részese, alakítója a történéseknek.

- **Testvérvárosi kapcsolatok** kibővítése. A Német Kisebbségi Önkormányzattal és az Iskolával közösen ki kell alakítani a testvérvárosi kapcsolatok újraindításának, fellendítésének lehetőségeit. Az ilyen típusú kapcsolat a személyes emberi kapcsolatok kialakítását kell szorgalmazza, mely által a közösségek tanulhatnak egymástól, valódi részesei lehetnek egymás életének. Mindennapi és nem csak ünnepi kapcsolatok létrehozására kell törekedni. Törekedni kell új testvérvárosi kapcsolatok kialakítására is.
- **Tájékoztatás javítása.** Országosan jellemző manapság az alacsony érdeklődés. Nem csak a kultúrát és nem csak az önkormányzati intézményeket sújtja ez a probléma. A mai ember iszonyatos sebességgel éli életét, mérhetetlen információhalmaz zúdul ránk, a média elbutító hatása ma már mérhető. Ilyen körülmények között nagyon nehéz megtalálni azokat az információs csatornákat és azokat a kommunikációs formákat, melyek eléri az embereket. Fontos feladat helyi szinten megoldásokat találni erre a problémára. Javaslom a Herceghalomi Hírmondóban több programajánló megjelentetését, az önkormányzati honlapon a kulturális információk folyamatos frissítését és hírlevél küldését. Lehetőséget látok a civil szervezeteken keresztül történő bevonásban is. Ehhez azonban elengedhetetlen a közművelődési intézmény és a civilek, valamint a civil szervezetek egymás közti kommunikációjának támogatása. Ennek érdekében a civil szervezetek számára rendszeres találkozási lehetőséget lehet biztosítani, ahol tájékozódhatnak egymás, és az iskola, valamint a KEK tervezett programjairól. Ezek a találkozók akár az interneten keresztül a virtuális térben is folyhatnak. Ma az egyik leghatékonyabb kommunikációs forma a levelező listákon történő tájékoztatás, és web2 eszközök alkalmazása (pl. közösségi oldalak). Természetesen nem minden célcsoportnál hatékony az interneten keresztül történő kommunikáció, ezért az eszközöket mindig célcsoport specifikusan kell meghatározni.
- Ösztönözní kell a település ismert lakóit, hírességeket, közéleti szereplőket, pedagógusokat, hogy vegyenek részt a különböző programokon, rendezvényeken. A **közismert emberek jelenléte** mindenkinek vonzó, sokak számára biztosítékot jelent a színvonalra, másokat is kíváncsivá tesz. Ezek az emberek személyes példamutatásukkal járulhatnak hozzá az érdektelenség csökkentéséhez. Településünkön – vagy a környékünkön - élő „híres emberek” védnökként való megjelenése egy-egy rendezvényen szintén növelheti a rendezvény látogatottságát.
- **Herceghalom monográfia** új, átdolgozott kiadásának megjelentetése.
- **Faluház építés megvalósíthatósági tanulmány**ának elkészítése. Egyik legnagyobb települési problémánk, hogy bár több közösségi színteret is működtetünk (baba-mama klub, KEK, könyvtár) nincs valódi közművelődési intézményünk. Ez egyrészt a jogi státusz hiányát jelenti, ami a forrásteremtésnek sokszor akadálya, másrészt maga a megfelelő befogadó épület hiányzik (ezt a hiányt minden civil közösség egyértelműen megfogalmazta). A további fejlődéshez elengedhetetlenül szükséges a KEK intézményesítése, és – az anyagi források rendelkezésre állása esetén – új közösségi ház, Faluház létesítése. A megvalósíthatósági tanulmánynak tartalmaznia kell azokat a funkciókat, feladatokat, amiket az intézménynek el kell látnia, az épület optimális helyét (pl. önkormányzat és gyógyszertár mögötti terület, összekötve s tornacsarnokkal és az iskolával), az ennek tükrében elkészült tervrajzokat, és a kivitelezéshez szükséges anyagi forrásokat. A megvalósíthatósági tanulmánynak ki kell térnie arra, hogy az intézmény már meglévő épület (Magtár, Nimród) átalakításával, hosszútávú bérletével vagy új intézmény építésével jöjjön létre. Valószínűleg gazdaságosabb, és mindenképpen a funkciónak jobban megfelelő egy új épület felépítése. A megvalósíthatósági tanulmány nagyban támogatja a forrásteremtést, pl. a pályázatokon való részvételt. Javaslom a KEK építésénél bevált társadalmi összefogásra és adakozásra való ösztönzést a közművelődési intézmény beruházásánál is.
- A kulturális életre különösen nagy hatása van az idegenforgalomnak és a településfejlesztésnek, ezért javaslom, **idegenforgalmi és településfejlesztési koncepció** kidolgozását, mely tartalmazza a helyi hagyományok megismertetését, valamint új létesítmények (strand, lovarda – lóversenypálya –, sportpályák) megvalósítását.

Középtávú célok (5 év):

- **Díjköteles programok bevezetése.** Méltányos, megfizethető, a célcsoport anyagi lehetőségeihez mért belépődíjak és klubtagsági díjak kialakítását javaslom.

- Kiemelt feladatként javaslom kezelni a **Községi könyvtár** állományának folyamatos növelését és korszerű multimédiás fejlesztését. A könyvtár jelenlegi támogatása nem teszi lehetővé sem a technikai fejlesztéseket, sem az állomány bővítést CD- és DVD-tárral, ezen mindenképpen változtatni kell, hogy az intézmény megtarthassa vonzerejét.
- Támogatni javaslom a **hagyományteremtő kezdeményezéseket** és a már hagyománnyá vált rendezvényeket. Fontos megtartani ünnepeinket és rendezvényeinket, aminek szintén nagy jelentősége van a közösségépítésben. Törekedni kell a mind szélesebb körű bevonásra, valamint a színvonal folyamatos emelésére. Rendezvényeinken figyelni kell arra, hogy minden korcsoport és társadalmi réteg megtalálja a számára megfelelő szórakozási lehetőséget.
- Kiemelt célként javaslom kezelni a **környezeti kultúra fejlesztését**, a község természeti és kulturális örökségeinek megóvását, a település arculatának kialakítását, esetlegesen köztéri alkotások elhelyezését.
- A közművelődés kiemelt célja kell legyen a **fenntartható fejlődés szolgálata**. Mára világossá vált, hogy a fogyasztói társadalom nem fenntartható, a mennyiségi nevedéssel szembe kell állítani a minőségi növekedés gondolatát. A közművelődés eszközrendszere a legalkalmasabb arra, hogy az emberekkel megismertesse a környezettudatos életmód jelentőségét, lehetőségeinket a változtatásra.
- Helyi védettséget élvező épületeink hasznosítása: helyi védettséget élvez a Víztorony és a Magtár, melyeknek kulturális célra történő hasznosítása többször felmerült az elmúlt években. A **Víztorony** közösségi térnek alkalmatlan, hiszen nem elég tágas, nincs benne sem fűtés, sem vizesblokk. Véleményem szerint az épület – ha statikailag megfelelő – kilátó toronnyá lehetne átalakítani, ezzel ez a hely kirándulások célpontjává válhatna. A **Magtár** méreteit tekintve akár Faluház funkciót is kaphatna. Ehhez azonban először a tulajdonjogát kéne megszereznie az önkormányzatnak, majd jelentős átalakítást kéne végezni, hogy egyrészt a törvényi előírásoknak, másrészt a funkcióknak megfelelő épületet kapjunk. Ennek költségei valószínűleg nem sokkal kisebbek, mint egy új épület felépítése (és ez utóbbi a célnak biztosan jobban meg tud felelni). A Magtár épületét azonban – szintén felújítás után – alkalmassá lehetne tenni helytörténeti gyűjtemény befogadására. Ebben a térben lehetőség volna a mezőgazdaság és az állattenyésztés különböző korszakokból származó eszközeinek bemutatására. Egy ilyen múzeum kialakítása szintén növelné településünk vonzerejét.
- Közművelődési célokra alkalmas épületek, termek feltérképezése, hosszú távú együttműködések kialakítása ezek használata érdekében (Nimród, ÁTK tanácsterem, Abacus hotel termei).

Hosszú távú célok:

- Herceghalom kulturális életében a minőségi előrelépés lehetőségét egy kulturális intézmény létrehozásában látom. Mint már említettem elsődleges feladat az intézményesítés, de mivel a KEK csak korlátozott mértékben alkalmas művelődési jellegű tevékenység befogadására, fontos feladatnak látszik egy **Faluház építése**. Az új közművelődési intézmény létesítése új távlatokat nyithat Herceghalom kulturális életében. Olyan épület létrehozására kell törekednünk, ahol állandó, saját helyet kaphatnak közösségeink (Ifjúsági klub, baba-mama klub, nyugdíjasok), ahol méltó körülmények között folyhatnak az eddig bevált tevékenységek (nem lépcsőkön kell felkapaszkodni a gyógytornára), és új tevékenységek szervezésére is alkalmas tereket nyerünk (színház, zeneszoba). Megfontolandó az intézmény működési formája. Semmiképp sem javaslom az önkormányzat telephelyeként való további működést (mint a KEK). Mód van önálló vagy részben önálló intézmény létesítésére. Az első esetben a pénzügyi-gazdasági tevékenység ellátása a közművelődési intézmény feladata, míg az utóbbi esetben azt a fenntartó látja el. Harmadik lehetőség az Általános Művelődési Központ létrehozása az Általános Iskola, Óvoda és Községi Könyvtár és az új közművelődési intézmény egységes vezetés alá vonásával. Ebben az esetben – mivel az összevont intézmény jelentős méretű – mindenképpen az önálló gazdasági működés javasolt. Ez a forma lehetővé teszi, hogy Herceghalom kulturális és közművelődési életének irányítása, szervezése egységes irányba haladjon. Az építkezéssel párhuzamosan biztosítani kell a megfelelő tárgyi és humán erőforrást is. Az új épület felépítése lehetőséget teremt a **programbővítésre**. Javaslom a Faluház tudatos stratégiájának megalkotását, és folyamatosan bővülő szakköri és rendezvénykínálat kialakítását.

- A települési Idegenforgalmi és településfejlesztési koncepció végrehajtása. Ennek hatására Herceghalomban a község vonzerejét növelő, a nagyváros közelében falusias környezetben működő „látványosságok” jöhetnek létre (lovarda, házi állatokat bemutató farm, strand), melyek kihatása a kulturális életre elvitathatatlan. Ezek által a fejlesztések által elérhetjük, hogy az itt lakók minden, a település jellegéhez és méretéhez illő színvonalas szolgáltatáshoz helyben hozzájussanak, ezáltal komfortérzetük és helyi kötődésük növekedjen. Az ide látogatók tartalmass, Herceghalomra jellemző szórakozási lehetőségeket vegyenek igénybe, és elvigyék jó hírünket.

ZÁRSZÓ

Fenti tanulmányomat igyekeztem úgy összeállítani, hogy az megfeleljen a közművelődési szakmai elvárásoknak, ugyanakkor közérthető, világos, reális célokat fogalmazzon meg. A különböző találkozók alkalmával egyértelműen kiderült, hogy minden fél – kortól és társadalmi helyzettől függetlenül – érdekelt a kulturális élet fejlesztésében. Mi, akik Herceghalomban élünk – függetlenül attól, hogy ide születtünk, vagy ezt a helyet választottuk otthonunknak - egyaránt értékünként nevezük meg a közösség biztonságát nyújtó, személyes, emberi, szomszédsági kapcsolatokat adó voltát. Szeretnénk, ha településünkön a jövőben is ismerősként köszöntenénk egymást, és ennek az otthonosságnak egyik biztosítéka az élénk közösségi élet, melyhez a közművelődés eszközrendszere hozzásegít minket. A kultúra biztosítása sok pénzbe kerül, haszna pénzben nem mérhető. De a település megtartóerejének, az itt lakók identitásának fontos tényezője.

Herceghalom fiatal, dinamikusan fejlődő település. Fejlődésére eddig a növekedés, a lakosságszám és a helyi vállalkozások számának növekedése, az intézmények méretének növekedése volt jellemző. Ez a dinamikus fejlődés megállni látszik, hiszen elértük településünk határait. Ahhoz, hogy úgy érezzük, továbbra is növekszünk, minőségi változásokra, növekedés helyett fejlődésre van szükségünk. Ennek egyik eszköze lehet a közművelődés, a helyi kultúra fejlesztése, a kínálat bővítése, a különböző rétegek ízlésének kiszolgálása.